

Årsmelding 2016

Orkel-Agronic 1260

Orkel

GP 1260

Orkel

Kvalitetssystem i landbruket (KSL)

Kvalitetssystem i landbruket (KSL) sikrer kvalitet og trygghet for bonde, industri og forbruker.

I 2016

- ble det gjennomført **4 867** kvalitetsrevisjoner på norske gårdsbruk.
- leverte **34 357** bønder egenrevisjon, 94% leverte sin egenrevisjon på nett.
- ble det registrert **7 361** avvik - 39% innenfor HMS og 14% innenfor miljøplan.

KSL er ett av tre hovedkrav i merkeordningen NYT NORGE.

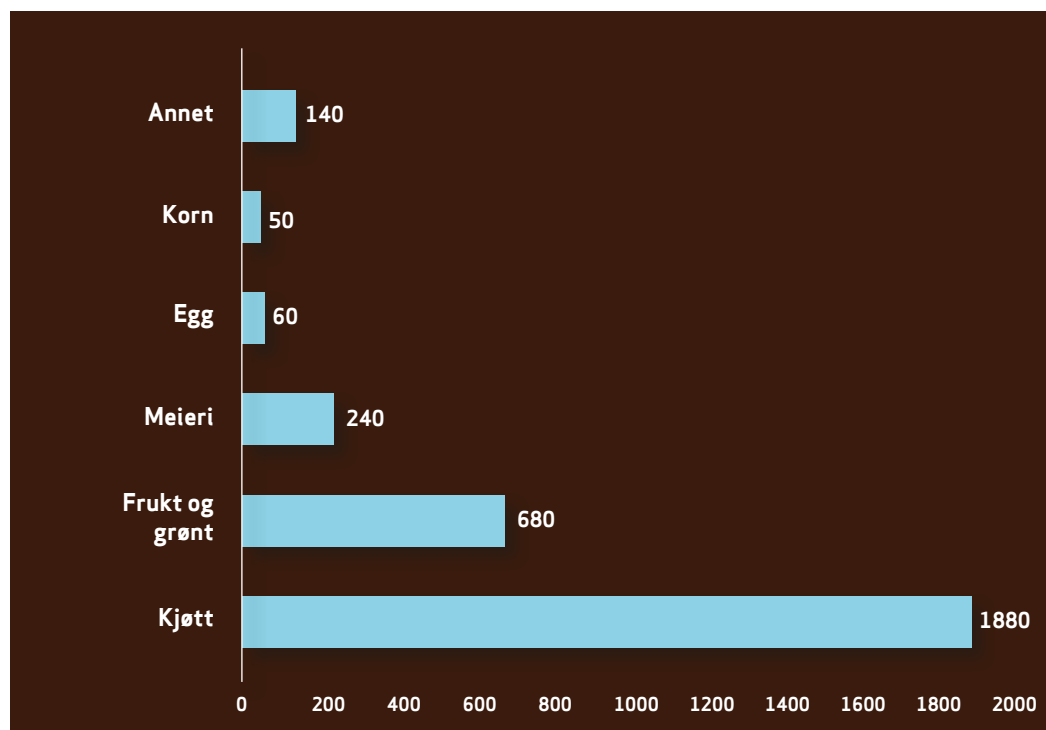

NYT NORGE er merket som gjør det enkelt for forbruker å velge norsk mat. NYT NORGE garanterer at råvaren er norsk, at bonden følger strenge norske regler og at maten er produsert og pakket i Norge.

3 050
produkter

77
virksomheter

**Spesialitet
garanterer unike
smaksopplevelser**

1. Finnmark

Molta
Skodi Rein

2. Troms

Reisa
Aron Mat
H. Mydland
Tine Meieriet
Storsteinnes
Nortura Thulefjord

3. Nordland

Aalan Gård
Lofoten Gårdsysteri
Glea
Sæterstad Gård

4. Nord-Trøndelag

Gangstad Gårdsysteri
Frosta i god jord
Klostergården
Håndbryggeri

5. Sør-Trøndelag

Orkladal Ysteri
Røros F&B Group
Rørosmeieriet
Rørosbakern
Galåvolden Gård

6. Hedmark

Røroskjøtt
Tine Meieriet Trysil

7. Oppland

Bjorli Fjellmat
Avdem Gårdsysteri
Tine Meieriet Dovre
Ottadalen Mølle
Fjordland

Beito Ysteri
Stølsvidda
Valdres Rakfisk
Bagn Pølsemakeri
Holmen Crisp
Vang Gård
Sangnæspølsa

8. Akershus

Grøndalen Gård
Tine Meieriet Haukeli

9. Østfold

Troll Salmon
Ek Gårdspakkeri
Lippert Drikke
Dyre Gård
Den Sorte Havre
Coop Duga
Bamsrudlåven

10. Vestfold

Kvelde Mel
Holm Gård
Svanepotet
Tine Meieriet Sem
Brødrene Freberg
Stanges Gårdsprodukter
Skjærgaarden Gartneri

11. Buskerud

Eiker Gårdsysteri
Egge Gård
Nortura Gol
Himmelspannet
Hansens Røkeri

12. Telemark

Lega
Skreppa

Holte Gård
Nyhuus Gard
Epleblomsten

13. Aust-Agder

Jens Eide
Nøgne Ø
Tine Meieriet Setesdal

14. Vest-Agder

Reinhartsen

15. Rogaland

Fjellmat frå Suldal
Mikals Laks
Klostergaarden
Voll Ysteri
Aronia Jæren
Prima Jæren
Iskremgarden
Nyytt

16. Hordaland

Vossakjøtt
Nortura Eldhus
Sunniva Drikker
SALMA

17. Sogn og Fjordane

Svanøy Røykeri
Ægir Bryggeri

18. Møre og Romsdal

Tingvollst
Den Glade Ku
Mosbøen Gård
North Sea Saltworks
Tine Meieriet Tresfjord
Tind Spekevarer
Jakob og Johan Dybvik
Tine Meieriet Ørsta

425

produkter

86

virksomheter

Beskyttede betegnelser er en offentlig merkeordning som sikrer at norske matskatter får den beskyttelsen og anerkjennelse de fortjener.

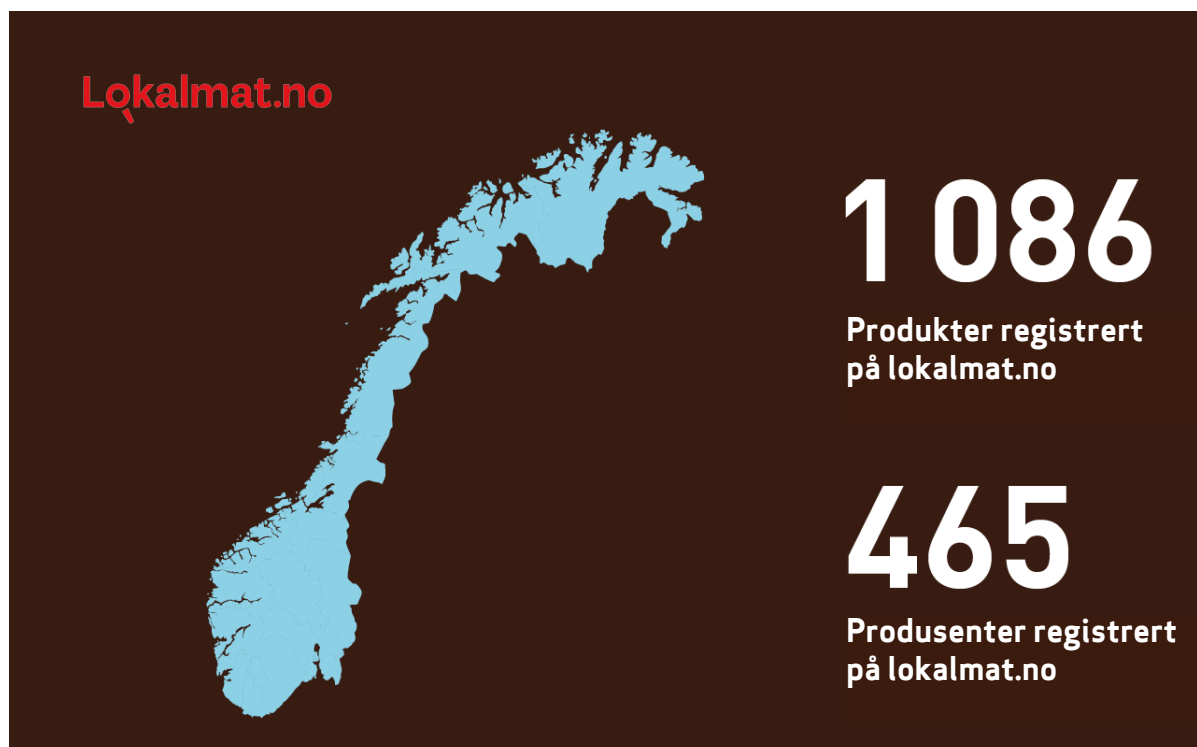

1. Tørrfisk fra Lofoten
2. Gulløye fra Nord-Norge
3. Ishavsørøye Vesterålen
4. Lofotlam
5. Badsturøkt kjøtt på namdalsk vis
6. Skjenning
7. Festsodd fra Trøndelag
8. Fjellmandel fra Oppdal
9. Skjørøst fra Røros-traktene
10. Økologisk Tjukkmjølk fra Røros
11. Høgfjellslam fra Nord-Gudbrandsdal
12. Rakfisk fra Valdres
13. Kurv frå Valdres
14. Gamalost frå Vik
15. Villsau frå Norskekysten
16. Sider frå Hardanger
17. Hardangereple, Hardangerplommer, Hardangerpærer, Hardangermoreller
18. Eplejuice frå Hardanger
19. Ringerikspotet fra Ringerike
20. Ringerikserter
21. Fenalår fra Norge (dekker hele Norge)
22. Telemarksepler, Telemarksplommer, Telemarksmoreller

Lokalmatdatabasen

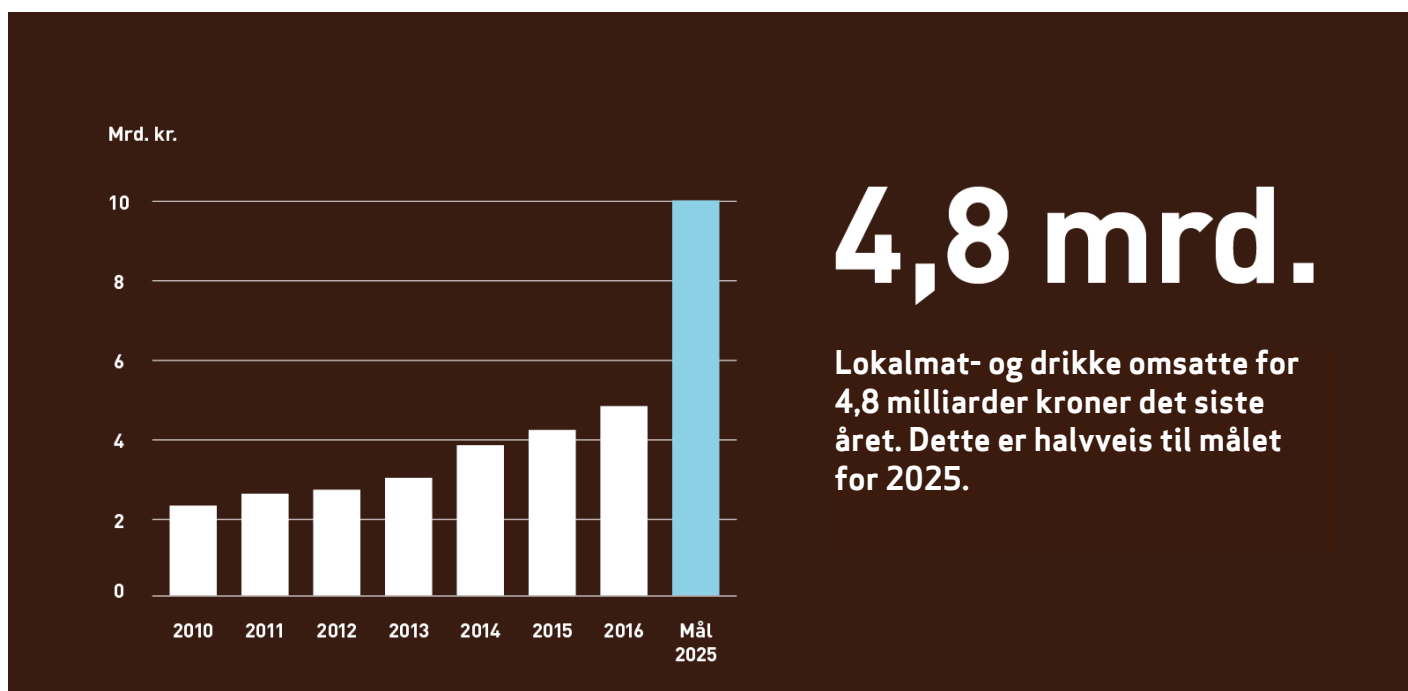
Lokalmatdatabasen ble offisielt lansert under Internationale Grüne Woche i januar 2016. Det er utviklet en felles standard for kvalitetssikring av lokalmatprodusenter i databasen.

Omsetning av lokalmat

Kilde: Nielsen Scan Track, 52 rullerende uker per uke 39, 2016.
Omsetning av lokalmat i dagligvarehandelen

Markedstjenester

Markedstjenester er et lavterskeltilbud og det er flest ønsker om hjelp innenfor økonomi, markedsforståelse med kjedeforhandlinger og logistikk.

48 bedriftsbesøk **7** og kurs i 2016.

I samarbeid med Innovasjon Norge, Hanen og Bondelaget har vi gjennomført en forstudie med arbeidstittel "lokalmatlandslaget" blant 40 lokalmatprodusenter. Forstudien videreføres nå i et forprosjekt som er finansiert av Innovasjon Norge.

Kompetanseutviklingsprogrammet i landbruket

Kompetanseutviklingsprogrammet i Landbruket (KIL) har normalt en ramme på 6 mill kr. Restmidler ble overført fra 2015 slik at 2016-rammen var på 9 mill kr.

15 prosjekter fikk tilsagn om totalt **7 531 786** kroner i prosjektmidler.

Tilbydere av Inn på tunet-tjenester er fortløpende godkjent gjennom hele året. 112 gårder fikk regodkjenning og 32 ble førstegangsgodkjent i 2016. Håndbok for personer med demens ble utarbeidet, ferdigstilt og distribuert i 2016.

383 gårder er godkjent som tilbydere av Inn på tunet-tjenester.

Økoprat har en engasjementsrate på 4,6 som er over 2,5 ganger benchmark og betegnes som imponerende i sin klasse. Nettstedet økologisk.no er det foretrukne informasjonsstedet for økomatinteresserte.

Høsten 2016 ble en evaluering av generisk markedsføring av økologisk mat igangsatt sammen med Landbruksdirektoratet. Evalueringen skal være ferdig 1. mars 2017.

økologisk.no har **55 000** månedlige lesere.

Økoprat har **60 000** følgere.

Matmerk.

Vi får folk til å velge
norsk mat